

Tyresö 2021-01-13

Till

Tyresö kultur- och fritidsnämnd med
dess politiker.

LÅT HÄSTVERKSAMHETEN MED BÅDE GOTLANDSRUSS OCH HELINACKORDERADE HÄSTAR VARA KVAR VID UDDBY GÅRD!

Bakgrund

Mer än en halv miljon människor rider regelbundet i Sverige, i alla åldrar, olika bakgrund och position i samhället. **Ridsporten är unik** på det viset att den är jämställd, killar och tjejer tävlar mot varandra på lika villkor oavsett nivå. Ridsporten bryr sig inte om ålder, intresset för och kärleken till hästen förenar över generationsgränserna. Stallet som institution har i alla tider varit en unik fritidsmiljö och självklar skola i ledarskap. I denna miljö utvecklar unga (främst tjejer och allt fler killar) ansvarskänsla, sunda värderingar samt respekt för djur och natur som setts göra dem till eftertraktade ledare senare i livet.

Hästsporten är en av de största ungdomssporterna i Sverige, lite av en folkrörelse.

Hästnäringen sysselsätter ca 30 000 personer i Sverige och omsätter 48 miljarder kronor, en viktig näring för kommunens innevånare, föreningsliv och företagare.

Idag har hästar som fritidsintresse blivit alltmer en livsstil, tätt sammankopplat med ord som naturnära och lugn. Kontakten med hästar ger människor förbättrad hälsa, livskvalitet, fysiskt och psykiskt välbefinnande, och innefattas numer i friskvårdsförmånen. Hästen är även värdefull i habiliteringsarbetet för personer med funktionsnedsättning. De flesta som håller på med hästar gör det i form av hobby och livsstil. Det innebär att majoriteten av landets hästar finns i tätortsnära miljöer, där en stor andel av befolkningen bor och har sina jobb och inkomster. Hästnäringen är en framtidsbransch på flera sätt. Eftersom hästintresset ökar bidrar den till en ökad besöksnäring, inflyttning och fler arbetstillfällen i kommunen.

Genom verksamheten i **Uddby visar** Tyresö Kommun vägen till ett mer hållbart och glädjefullt liv tillsammans i skog och natur. Det är svårt att finna orden för hur viktigt det är att barn, unga och medelålders och äldre människor erbjuds möjligheter att komma ut i

naturen och skapa relation till naturmiljö och till djur. Det vi människor värnar om vill vi gärna vårda. Det skänker stillhet och lugn att se hästarna beta i sina hagar runt Uddby Gård. Det är vackert, och gör Tyresö kommun levande.

Ridsport i Sverige

Sverige är det land i Europa näst efter Island som har flest hästar per capita. Ridsporten var 2019 den näst största ungdomsidrotten i Sverige i åldrarna 7-25 år (fotboll är större) och Sverige är en stormakt på ridsportkartan i världen. Det finns en miljon svenska hästälskare och cirka en halv miljon av dessa utövar sporten regelbundet. Ridsporten är öppen för och har aktiva i alla åldrar. 5 miljoner ridtimmar genomförs varje år på landets ridskolor. Ridsporten är också en av de största sporterna för personer med funktionsnedsättning och ca 4 000 ryttare med funktionshinder får genom sin ridning möjlighet till en meningsfull fritidssysselsättning. Svenska Ridsportförbundet är andra största förbund med 214 077 utbildningstimmar under 15 159 arrangemang med totalt 133 705 deltagare (Utbildningsmodulen/SISU Idrottsutbildarna, 2019). Inom alla grenar utom voltige tävlar män och kvinnor – pojkar och flickor – mot varandra på samma villkor.

Ridsport i Tyresö

Tack vare det svenska ridskolesystemet är ridsporten tillgänglig för de allra flesta runtom i Sverige. Dock är tillgängligheten lokalt i Tyresö begränsad eftersom efterfrågan och behovet av hästar och ridplatser är högre än tillgången. 2019 uppgick antalet ridande elever på Tyresö Ryttarförening till 516 stycken av cirka 745 medlemmar i föreningen. Samtidigt finns en lång kö med år av väntan för att få börja rida. Möjligheten till att ha egen häst är mycket begränsad, det finns ett fåtal privata stallar i t ex Uddby, Rotvik, Högmora och Raksta. I nuläget finns två föreningar kopplat till ridsport i Tyresö kommun. Tyresö ryttarförening (TRF) med ridskoleverksamhet, ingen inackordering för privathästar. Vid TRF finns också kommunens enda ridhus. 2020 bildades föreningen Tyresö Rid och Körsällskap (TRiKS), med syfte att främja ridsporten och barn, unga och vuxnas kontakt med hästar i Tyresö Kommun. Tyresö Rid- och Körsällskap tillvaratar hästintresserade medborgares fokusfrågor inom hela kommunen och har sitt säte i Uddby.

Hästar och hälsa

Hästen spelar en stor roll för människors fysiska och psykiska hälsa. Hästen erbjuder motion, rehabilitering och möjlighet till nya sociala nätverk. Det stärker dessutom självkänslan att

hantera ett så stort djur. Enligt studier mognar barn som har kontakt med hästar snabbare än andra barn. Forskning har visat att det är bra för människors hälsa att umgås med djur och att tex hästar får oss att må bra psykiskt, fysiskt och socialt. Därför används djur, däribland hästar, inom vård, omsorg, rehabilitering och utbildning. Ridning och att umgås med hästar fyller en stor och viktig funktion för friskvård och rehabilitering för många människor i Sverige.

I Sverige fanns det 2015 i genomsnitt 1,5 ridskolor per kommun enligt en undersökning från studenter på SLU. De kommuner som redan har satsat på ridsporten ser resultat som till exempel bättre folkhälsa. Ridskolorna och ridanläggningarna fungerar som en mycket tillgänglig och mångsidig mötesplats och idrottsanläggning för alla. Umgänget med hästar har en positiv inverkan på barn och ungdomars självkänsla och handlingskraft.

Hästar och tätbebyggt område

År 2020 fanns det 355 500 hästar i Sverige och uppstallning nära tätbebyggt område blir allt vanligare. En undersökning gjord av Jordbruksverket 2016 visar att det i genomsnitt finns 36 hästar per 1000 invånare i Sverige och att 76 % av alla hästar och 71 % av alla platser med häst finns inom större tätorter eller i tätortsnära områden.

I takt med att intresset för hästar ökar, minskar landsbygden och städerna blir större. Befolkningsmängden ökar och så även storstädernas omfång vilket betyder att det behöver göras plats för hästen på ett annat sätt än förr. Människor måste samsas på trängre ytor och man måste ta hänsyn till olika aspekter när man hand håller hästar i tätbebyggda områden. Hästarnas behov ska tillgodoses liksom människans. Att Stockholm expanderar innebär att ridsportens representanter och kommunen behöver hitta ett långsiktigt samarbete och utveckla en samsyn kring såväl hot som möjligheter till utveckling av ridsporten. Största möjligheterna för framtiden inom ridsporten är samverkan och nytänk.

Hästnäringens betydelse i samhället och utvecklingspotential för Tyresö kommun

Det finns rekordmånga hästar i Sverige, runt 360 000 stycken, och antalet ökar för varje år. Detta gör vårt land till det näst häst-tätaste i Europa. De senaste fyrtio åren har antalet hästar femfaldigas i Sverige som ett resultat av ett galopperande hästintresse. Hästar är det svenska jordbrukets fjärde största inkomstkälla och bidrar i hög grad till en levande landsbygd och öppna landskap. Hästarnas ekologiska betydelse för öppna landskap och sociala betydelse som fritidssysselsättning, rekreation och tillgång som verktyg för rehabilitering är både central och

väletablerad. Förståelsen för hästen/hästnäringens potential som en del av en hållbar stads- och regionsutveckling är fortfarande låg. Hästen ingår som en naturlig del i kretsloppet och bidrar i stor utsträckning till att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald, kultur, och skönhetsvärde. Hästen har ett annat sätt att beta än nötkreatur och är känslig för andra parasiter, därför behövs både nöt och häst på samma marker i så kallade växelbeten. På så vis undviks stora parasittryck och olika växter betas, vilket bidrar till hållbara, öppna marker som kan användas år efter år.

Närheten till Stockholm medför stor potential vad gäller utveckling av besöks- och turistnäring kopplat till hästnäringen i Tyresö Kommun. Som ett led i utvecklingen av hästnäringen bör kommunen synliggöra förutsättningar för nya etableringar av verksamheter inom hästnäringen. Om Tyresö kommun främjar hästnäringen skulle det stärka Tyresö som boende-, arbetsplats- och besökskommun. Att från kommunens sida erbjuda mark (försäljning, arrende, utlån, nyttjanderätt) till drivande möjliggörare inom ridsporten. Att erbjuda ridintresserade medborgare andra tjänster än vanlig lektionsverksamhet, till exempel i form av ponnyridning, ett fodervärdssystem, 4H liknande verksamhet et cetera. Sådant som kan erbjudas i den unika miljön på Uddby Gård. Liksom i övriga stall och områden runt om i Tyresö om möjligheten gavs. Efterfrågan för mer häst och ridhus är hög i Tyresö!

Uddby Gård

På fina, välskötta Uddby gård finns det flera svenska bondgårdsdjur som allmänheten kan komma och titta på. Det är klassiska svenska lantgårdsraser som Fjällkor, Linderödsvin, Värmlandsfår, Kindahöns, Gotlandskaniner, Göingegetter och Gotlandsruss. Dessutom finns en uppsjö av andra hästraser uppstallade i inackorderings stallet.

Genom **visningsgården i Uddby** erbjuds en **unik miljö** att skapa relation inte bara till hästar utan även till andra djur och andra människor. Särskilt nu i dessa tider av pandemi fyller gården med hästverksamheten en särskilt viktig funktion som res- och utflyktsmål och naturupplevelse. Runt området kring Uddby Gård finns även fina motionsspår, vandringsleder, mindre sandstränder som passar för bad samt ett ute-gym.

På helgerna är gården ett välbesökt utflyktsmål, både av Tyresöbor och mer långväga gäster. Gårdens egna Gotlandsruss är ett mycket uppskattat inslag för besökarna. Det är spännande att titta när russen blir ompysslade innan eller efter ridturer. Gården anordnar i samarbete med

Tyresö Rid- och Körsällskap (TRiKS) varje lördag välbesökt ponnyridning för barn och tjejerna som sköter om russen svarar mer än gärna på nyfikna frågor eller låter någon klappa en liten stund. Många föräldrar vid barnridningarna har efterfrågat om det finns möjlighet till mer ridning i liten skala för de små barnen.

Genom fler organiserade aktiviteter på gården ökar också antalet besökare. När barn, unga och vuxna är kring hästarna och russen levandegörs också gården och blir på så vis en indirekt värdefull del av visningsverksamheten. Detta är ett tillskott som utvecklats de senaste fem åren och som för Tyresöborna vore värdefullt om det fick fortsätta utvecklas, vi som finns på gården dagligdags möter mycket positiv respons och stort intresse hos de som besöker gården.

Om man väljer att hålla barnkalas på Uddby gård så finns möjligheten att ha ponnyridning för sina små gäster. På somrarna har Uddby gård anordnat det otroligt populära ”Farm kids” ett dagläger där barn får hjälpa till med skötseln av bondgårdsdjuren och där russen har en central roll. Det har även anordnats ridläger (Russcamps) sommartid. Förutom den djurinriktade förskolan i Uddby kommer elever från Stimmet och andra förskolor och skolor för att pyssla om och bekanta sig med Gotlandsrussen. Att stödja barns utveckling med hjälp av hästarna är en verksamhet som vi gärna vill fortsätta bedriva, Uddby gård skulle gärna utveckla ett ännu närmare samarbete med skolor och förskolor för att särskilt finnas för barn och unga med behov av extra stöd och hjälp.

Gården och hästverksamheten används i dag som en värdefull resurs men vi hästälskare i alla former på gården skulle gärna öppna upp för vad kan vi, tillsammans med arrendator David Neveling och kommunen, hitta för gemensamma utgångspunkter att utveckla det vidare. En annan aspekt av verksamheten med fodervärdssystem för Gotlandsrussen, Farm Kids och Russcamper som nämnts ovan är möjliggörandet för fler barn att få kontakt med djur och särskilt hästar, alla har inte råd eller möjlighet att köpa egen häst eller gå på ridskola.

Begränsa inte antalet hästar i Uddby Gård! Utöka hästbeståndet vid Uddby gård.

Just nu anläggs det ett fint ridspår i området vilket kommer minska trängsel och även eventuella trampsador i naturen. Hästarna på Uddby Gård har hagar nära gården och betar inte i naturbetesmarkerna.

Låt oss tillsammans i alla former, föreningsmedlemmar, hästägare, fodervårdar, medryttare, besökare, hästälskare, medborgare i Tyresö, fortsätta att konstruktivt bygga framtidens Uddby gård där natur, djur och människor möts. Det går att utveckla detta i dialog tillsammans. Ett stort intresse finns. Det vore till exempel mycket intressant att diskutera hur den befintliga naturskolan i Tyresö skulle kunna byggas ut med naturpedagogisk verksamhet med gården som pedagogisk grund inkluderat hästar.

Låt hästverksamheten utökas och vara kvar vid Uddby gård

Vi som undertecknar vill med detta brev främja ridsporten i hela Tyresö Kommun och framför allt i närtid försöka påverka att den fina och unika verksamhet som bedrivs på Uddby visningsgård får fortsätta finnas och utvecklas.

Det är inte bara hästägare, fodervårdar och medryttare till de hästar som finns på gården som berörs utan de hundratals som besöker gården och tar del av de olika verksamheterna som bedrivs. Vi vill bidra till ett tillgängliggörande för fler. Hästar är en livsstil som kan locka nya inflyttare och få befintliga invånare att stanna kvar i kommunen.

Inbjudan till dialog

Vi skulle gärna mötas för en dialog om hur vi framåt skulle kunna bygga verksamheten för möjliggöra för fler samtidigt som åtgärder kan vidtas för att minska trycket på eventuellt upplevd naturpåverkan. Det här är en viktig verksamhet för Tyresöbor i alla åldrar.

Vi välkomnar er att möta oss vid Uddby gård vid en Covid-19 anpassad ponnyridning lördag den 13 februari kl 11.30, eller annan tid som passar er.

På återhörande,

Medryttare, Fodervårdar, Hästägare, Föreningsmedlemmar i Tyresö Rid- och Körsällskap (TRIKS) och Hästintresserade i alla åldrar som brinner för hästar och Uddby Gård

Kontaktpersoner:

Hanna Ahlquist, hanna.ahlquist73@gmail.com

Charlotta Barnden Uddén, ordforande@triks.se

Anna-Mia Bergkvist, anna-mia.bergkvist@live.se

Anna Isaksson Carlenius, anna.isaksson.carlenius@gmail.com